

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 -1345
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/7892)

23 Haziran 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/05/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13239 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCCEL'e ait 7/7892 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SEBAHAT TUNCEL'İN 7/7892 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Bilindiği üzere, 4857 sayılı İş Kanunu, 10/06/2003 tarihli ve 25134 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Kanunun 63 ncü maddesinde, genel bakımdan çalışma süresinin haftada en çok 45 saat olduğu, aksi kararlaştırılmamışsa bu sürenin, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanacağı, tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresinin, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabileceği, bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamayacağı, denkleştirme süresinin toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilceği, çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekillerinin, Bakanlığımız tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenleneceği hükmü öngörülmüştür.

Aynı Kanunun 41 inci maddesinde de, ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabileceği, fazla çalışmanın, Kanunda yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırkbeş saati aşan çalışmalar olduğu, 63 üncü madde hükmüne göre denkleştirme esasının uygulandığı hallerde, işçinin haftalık ortalama çalışma süresinin, normal haftalık iş süresini aşmamak koşulu ile, bazı haftalarda toplam kırkbeş saati aşıya dahi bu çalışmaların fazla çalışma sayılamayacağı,

Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücretin normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli yükseltilmesi suretiyle ödeneceği,

Haftalık çalışma süresinin sözleşmelerle kırkbeş saatin altında belirlendiği durumlarda yukarıda belirtilen esaslar dahilinde uygulanan ortalama haftalık çalışma süresini aşan ve kırkbeş saate kadar yapılan çalışmaların fazla sürelerle çalışmalar olduğu, fazla sürelerle çalışmalarda, her bir saat fazla çalışma için verilecek ücretin normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yirmibeş yükseltilmesiyle ödeneceği,

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi isterse, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine, fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı, fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat onbeş dakikayı serbest zaman olarak kullanabileceği,

İşçi hak ettiği serbest zamanı altı ay zarfında, çalışma süreleri içinde ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanacağı,

63 üncü maddenin son fıkrasında yazılı sağlık nedenlerine dayanan kısa veya sınırlı süreli işlerde ve 69 uncu madde de belirtilen gece çalışmalarında fazla çalışma yapılamayacağı,

Fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerektiği,

Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı hükmü öngörülmüştür.

Çalışma sürelerinin uygulanmasına ilişkin esasları düzenleyen "İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği" ile fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaya ilişkin usul ve esasları düzenleyen "İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği" 06/04/2004 tarihli, 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, 506 sayılı Kanunun mülga ek 10 uncu maddesinde de bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabi olarak sigortalılıkları düzenlenmiştir.

Yine, 2008 yılı Ekim ayı itibariyle yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi de 506 sayılı Kanuna paralel olarak düzenlenmiş ve bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan; film, tiyatro, sahne, gösteri,

sanatçıları ile müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar ile düşünürler ve yazarlar sigortalı sayılmaya devam edilmişlerdir.

Ayrıca, bu alanda çalışanları da içerecek şekilde 5510 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca çıkarılan Tebliğ ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca işlem yapılan kişilerin "T.C. kimlik numaraları ile birlikte mesleki bilgileri" alınarak 2008 yılı Ekim ayından itibaren Kurumca sigortalı olup olmadıklarının kontrolü yapılmaktadır.

Diğer taraftan, "haftalık 60 saat çalışma saatini dizi ve sinema sektöründe geçerli kılacak bir düzenleme" ile "Türkiye'de sinema, televizyon sektöründe sigortalı olarak çalışan oyuncu ve set ekibi elemanlarının sayısına dair istatistiki veri" bulunmamaktadır.

Türkiye İş Kurumu'na kayıtlı işyerlerinden "Sinema Filmi Gösterimi" sektöründe 1.479 kişi "Sinema Video Filmi Yapımı" sektöründeki işyerlerinde ise 1.319 kişinin çalışma kaydı bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında bulunan işyerleri Bakanlığımız İş Müfettişleri tarafından, genel çalışma planı ve ilkeleri göz önünde bulundurularak hazırlanan ve Bakan tarafından onaylanarak, yürürlüğe konulan yıllık teftiş programlarına göre denetlenmektedir. Dizi ve film yapım şirketleri ile oyuncu ajansları da 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında bulunmaları halinde belirtilen esaslar dahilinde denetlenmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye'de sinema ve televizyon sektöründe faaliyet gösteren meslek birlikleri idari ve mali açıdan Kültür ve Turizm Bakanlığı denetimine tabi olmakla birlikte, Bakanlığın sektördeki yapım şirketleri veya ajanslar üzerinde bir denetim yetkisi yoktur.

